

ELEMENTI, KRITERIJI I OBLICI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA

PREDMET: Politika i gospodarstvo,

NASTAVNICI: Gordana Palaić

Elementi vrednovanja u nastavi politike i gospodarstva:

Činjenično znanje: obuhvaća poznavanje, razumijevanje i pravilnu uporabu osnovnih pojmova, činjenica i zakonitosti iz predmeta Politika i gospodarstvo. Odnosi se na temeljna znanja o politici, političkim procesima, poznavanja i razumijevanja tržišnog gospodarstva te korištenje odgovarajuće političke i gospodarske terminologije.

Konceptualno znanje: obuhvaća razumje političkih i gospodarskih procesa, pojmova, načela, procese i zakonitosti te sposobnost njegova povezivanja, uspoređivanja, analiziranja i primjene u svakodnevnom životu.

Proceduralno znanje: obuhvaća sposobnost primjene stečenih političkih i gospodarskih znanja, metoda i postupaka u rješavanju problemskih zadataka, analizi konkretnih situacija, donošenju odluka i argumentiranih zaključaka. Naglasak je na samostalnoj primjeni znanja, korištenju različitih izvora informacija, analizi podataka te rješavanju problema iz političkog i gospodarskog života.

U procesu učenja i poučavanja politike i gospodarstva provode se tri pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje (formativno vrednovanje) i vrednovanje naučenog (sumativno vrednovanje).

Svrha vrednovanja za učenje jest poticanje i usmjeravanje učenja pravodobnim povratnim informacijama. Provodi se sustavnim i kontinuiranim praćenjem individualnih i skupnih aktivnosti učenika, ciljanim pitanjima i razgovorom s učenicima te pisanim kontrolnim i praktičnim vježbama poput simulacije izbora, donošenja političkih odluka, izrade osobnog proračuna ili poduzetničkog plana.

Vrednovanje kao učenje se provodi postupcima koji obuhvaćaju samovrednovanje i samoprocjenu učenika, kao i učeničko vrednovanje i procjenu radova drugih učenika. U procesu vrednovanja kao učenja učenik procjenjuje vlastito razumijevanje i poznavanje različitih postupaka i metoda, vlastite radove i uspješnost njihova prezentiranja. Učenici mogu vrednovati učenje i rezultate drugih učenika, posebno nakon prezentiranja različitih individualnih i skupnih radova.

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje ne rezultiraju ocjenom.

Vrednovanje naučenog se provodi nakon obrađene nastavne teme/cjeline i rezultira ocjenom. Ovaj oblik vrednovanja je kombinacija pisanog i usmenog vrednovanja.

Elementi i kriteriji ocjenjivanja

	1. ČINJENIČNO ZNANJE
Odličan (5):	Učenik/ca u potpunosti razumije nastavni sadržaj. Razumije ključne pojmove, točno i temeljito ih objašnjava. Precizno, točno i s lakoćom se izražava. Samostalno, točno i potpuno poznaje i objašnjava činjenice. Povezuje sadržaje i koristi stručnu terminologiju.
Vrlo dobar (4):	Učenik/ca gotovo u potpunosti razumije nastavni sadržaj. Točno objašnjava ključne pojmove, događaje i osobe, ali je povremeno potrebno postavljati potpitanja. Na satu aktivno sudjeluje, iznosi svoje stavove i razmišljanje, ali ne uvijek.
Dobar (3):	Učenik/ca je većim dijelom usvojio/la nastavni sadržaj. Ključne pojmove objašnjava uz pomoć nastavnika. Uz poticaj se izražava samostalno i dobro, uglavnom koristi ispravnu terminologiju.
Dovoljan (2):	Učenik/ca se prisjeća i nepovezano producira ključne pojave, procese, pojmove, osobe i činjenice. Zahtijeva stalnu pomoć i usmjeravanje nastavnika. Ne poznaje terminologiju, miješa ključne pojmove.
Nedovoljan (1):	Učenik/ca nije usvojio/la nastavni sadržaj. Ključne pojmove, osobe i događaje ne poznaje i ne može ih objasniti. Teško se izražava, ne poznaje terminologiju. Izjavljuje da nije spreman/spremna, ne želi odgovarati.

	2. KONCEPTUALNO ZNANJE
Odličan (5):	Učenik/ca točno i potpuno interpretira i objašnjava političke i gospodarske odnose na konkretnim primjerim. Potpuno samostalno uspostavlja uzročno-posljedične veze (razlikuje uzroke, povod i posljedicu te objašnjava kategorije uzroka). Izdvaja ključne pojmove, stvara priču na temelju grafikona, slike, karte. U izlaganju potpuno vlada ispravnom terminologijom. Analizira uzročno-posljedične odnose – objašnjava povezanost političkih odluka i gospodarskih procesa.. Uočava se stalan i velik angažman u radu.
Vrlo dobar (4):	Učenik/ca uz manju nesigurnost ili nedostatke interpretira i objašnjava političke i gospodarske odnose na konkretnim primjerima. Uz minimalno poticanje nastavnika sposoban/sposobna je uočiti uzroke, povod i posljedice političkih odluka i gospodarskih procesa. Uočava izravno navedene najvažnije uzroke i posljedice ili zaključuje o njima kada nisu izravno izrečeni. Uglavnom je angažiran/angažirana u radu.
Dobar (3):	Učenik/ca djelomično ili uz stalno usmjeravanje nastavnika interpretira i objašnjava političke i gospodarske odnose na konkretnim primjerima. Navodi izravno izrečene uzroke i posljedice na primjerima prošlih događaja i pojava. Većinom iskazuje angažman u radu.
Dovoljan (2):	Učenik/ca pokazuje osnovnu razinu razumijevanja političkih i gospodarskih pojmova.. Uzročno-posljedičnih veza se prisjeća uz pomoć nastavnika. Zahtijeva stalno usmjeravanje nastavnika. Otežano povezuje nastavne sadržaje. Neredovit/a je u izvršavanju obaveza.
Nedovoljan (1):	Ni uz usmjeravanje nastavnika nije u mogućnosti interpretirati temeljne političke i gospodarske pojmove i procese. Ne uspijeva povezati ni objasniti osnovne odnose među njima ni uz pomoć nastavnika. Nagađa i navodi podatke koji nisu točni. Učenik/ca ne pokazuje interes za predmet te ne izvršava obaveze tijekom nastave.

	3. PROCEDURALNO ZNANJE
Odličan (5):	Učenik/ca samostalno koristi različite metode prikupljanja, obrade i sređivanja podataka. Poznaje i točno primjenjuje metode i procedure za analizu političkih izvora, samostalno odvaja bitno od nebitnog, reorganizira, sažima, uspoređuje, kategorizira, zaključuje i klasificira. Samostalno prezentira i vrednuje rezultate učenja.
Vrlo dobar (4):	Učenik/ca gotovo potpuno samostalno koristi različite metode prikupljanja, obrade i sređivanja podataka. Poznaje i točno primjenjuje metode i procedure za analizu političkih izvora uz minimalnu pomoć nastavnika Samostalno odvaja bitno od nebitnog, reorganizira, sažima, uspoređuje, kategorizira, zaključuje i klasificira, ali nije siguran/sigurna i potrebna mu/joj je pomoć nastavnika. Uglavnom samostalno prezentira rezultate učenja i istraživanja.
Dobar (3):	Učenik/ca koristi različite metode prikupljanja, obrade i sređivanja podataka, ali uz pomoć i vođenje nastavnika. Poznaje metode i procedure za analizu političkih izvora, ali prilikom primjene nije siguran/sigurna. Nije samostalan /na u odvajanju bitnog od nebitnog, reorganiziranju, sažimanju, uspoređivanju, kategoriziranju, zaključivanju i klasificiranju. Samostalno prezentira, ali ne može samostalno vrednovati rezultate učenja i istraživanja.

Dovoljan (2):	Učenik/ca koristi minimalan broj metoda za prikupljanje, obradu i sređivanje podatka, uz pomoć vođenja nastavnika. Ne poznaje metode i procedure za analizu političkog izvora, u radu mu/joj je potrebna pomoć, poticaj i vođenje. Nije samostalan/na u odvajanju bitnog od nebitnog, ima teškoće u reorganiziranju, sažimanju, uspoređivanju, kategoriziranju, zaključivanju i klasificiranju. Ne prezentira samostalno, ne može samostalno vrednovati rezultate učenja i istraživanja.
Nedovoljan (1):	Učenik/ca ne poznaje metode za prikupljanje, obradu i sređivanje podataka. Ne poznaje procedure za analizu političkih izvora ni uz pomoć nastavnika. Ne može postaviti jednostavna pitanja o izvorima i pronaći odgovore na njih. Ne može organizirati informacije iz izvora i literature niti izraditi rad jednostavne strukture ni uz pomoć nastavnika. Ne može objasniti svoja opažanja.

Oblici vrednovanja i ocjenjivanja:

- Provjeravanje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika iz politike i gospodarstva provodi se na svakom satu nenajavljeno **usmeno**: razgovorom, diskusijom, propitivanjem, pripremljenim vježbama i zadacima; te **pisano** : pisanim provjerama, istraživačkim radovima, referatima, esejima, radom na političkim izvorima, rješavanjem radnih listova
- Pisane provjere se pravovremeno najavljuju te su navedene u vremeniku pisanih provjera koji se donosi na početku svakog polugodišta. Pisane provjere provode se nakon obrađenih i uvježbanih nastavnih tema ili cjelina
- Učenici iz jedne pisane provjere mogu dobiti jednu ili dvije ocjene ovisno o broju elemenata koje nastavnik ocjenjuje
- Učenici koji nisu bili na satu u terminu kada se pisala pisana provjera, pisat će je prvi sljedeći sat nakon povratka na nastavu ili će usmeno odgovarati određene nastavne sadržaje (u slučaju dužeg izostanka učenika/ce zbog bolovanja u dogovoru s nastavnikom dogovoriti će odgovarajući termin)
- Na temelju jednog usmenog odgovora nastavnik može ocijeniti učenika iz jednog ili dva elementa
- Nastavnik prati učenika, njegov odnos prema radu, školskim pravilima, izvršavanju obaveza, spremnost na suradnju te navedeno evidentira u rubrici bilješke u imeniku. Ova kategorija ocjenjivanja je jednako važna kao i brojčana ocjena te uvelike utječe na zaključnu ocjenu i ima odgojnu komponentu

Kriteriji za pisanu provjeru	
Odličan	90-100%
Vrlo dobar	76-89%
Dobar	61-75%
Dovoljan	50-60%
Nedovoljan	0-49%

Obaveze učenika:

- Učenik je obavezan redovito nositi pribor za rad, aktivno sudjelovati u radu i izvršavati obaveze, doći pripremljen na nastavu, poštivati kućni red škole

Zaključivanje ocjena:

- **Zaključna ocjena** proizlazi iz cjelokupnih odgojno-obrazovnih postignuća, angažiranosti i rada učenika i temelji se na bilješkama i ocjenama učenika iz svih elemenata ocjenjivanja
- Kao početno polazište kod zaključivanja ocjene u obzir se uzima aritmetička sredina ocjena iz elemenata ocjenjivanja, no zaključna ocjena ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena, osobito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu